

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOSCI

Warszawa, dnia 1 lipca 2005 r.

**DEPARTAMENT
BUDZETU I MAJATKU SKARBU PANSTWA**

DB III 070/12/05

Pani / Pan

Prezes Sadu Apelacyjnego

Dyrektor Sadu Apelacyjnego

Prokurator Apelacyjny

*Dyrektor Finansowo –Administracyjny
Prokuratury Apelacyjnej*

wszyscy

W związku ze zgłaszanyimi przez sady i prokuratury watpliwosciami dotyczacyimi zasad opodatkovania czynnosci wykonywanych na rzecz sadów przez adwokatów i radców prawnych bedacych pelnomocnikami z urzedu oraz bieglych sadowych i tłumaczy przysieglych, Departament Budzetu i Majatku Skarbu Panstwa uprzejmie przedstawia, celem wykorzystania w praktyce sluzbowej, informacje Ministra Finansów w przedmiotowej sprawie, przedstawiona w odpowiedzi na interpelacje poselska.

Zwracamy sie z uprzejma prosba o przekazanie niniejszej informacji do jednostek Panstwu podleglych.

1. *Kiedy powstaje obowiązek podatkowy w przypadku usług świadczonych przez osoby fizyczne, prawne i jednostki organizacyjne świadczące usługi jako biegli sadowi i tłumacze przysięgli na rzecz Policji i innych organów dochodzeniowych (w rozporządzeniu nie uwzględniono faktu, iż prokurator nie jest jedynym organem prowadzącym dochodzenie w sprawach karnych i karnych skarbowych)?*
2. *Czy i na jakich zasadach opodatkowaniu VAT podlegają usługi biegłych sadowych/tłumaczy/pelnomocników z urzędu świadczone między 1 maja 2004 r. a 31 maja 2005 r., jak również przed 1 maja 2004 r., jeżeli:*
 - a) *usługę wykonano przed 1 maja 2004 r., lecz zapłaty dokonano po tej dacie np. w maju 2004 r., bądź w czerwcu 2005 r., ewentualnie*
 - b) *usługę wykonano między 1 maja 2004 r. a 31 maja 2005 r., a zapłaty dokonano po 31 maja 2005 r.?*

Obowiązek podatkowy z tytułu świadczenia usług (np. adwokatów, biegłych sadowych, czy tłumaczy przysięgłych) na zlecenie sądów lub prokuratury, do dnia 31 maja 2005 r. powstawał według zasad ogólnych określonych w art. 19 ust. 1 lub ust. 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.).

Od dnia 1 czerwca 2005 r. po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 95, poz. 797) obowiązek podatkowy przy świadczeniu usług na rzecz sądów powszechnych, administracyjnych, wojskowych lub prokuratury przez osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, którym sady te lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zleciły wykonanie określonych czynności związanych z postępowaniem sądowym lub przygotowawczym - powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty.

Natomiast w przypadku świadczenia usług przez ww. grupę na rzecz Policji i innych organów dochodzeniowych, które zleciły tej grupie wykonanie określonych czynności związanych z postępowaniem przygotowawczym, obowiązek podatkowy powstaje na zasadach ogólnych, określonych w art. 19 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Usługi wykonane przed dniem 1 maja 2004 r. podlegają opodatkowaniu według zasad obowiązujących w ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, bez względu na moment otrzymania zapłaty.

Jednocześnie uprzejmie informuje, iż w razie pojawienia się wątpliwości w powyższym zakresie podatnicy, o których mowa wyżej, mogą wystąpić z pisemnym wnioskiem do właściwego naczelnika urzędu skarbowego w celu uzyskania pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania prawa podatkowego w swoich indywidualnych sprawach.

Skladajac wniosek, o którym mowa wyzej, podatnik obowiazany jest do wyczerpujacego przedstawienia stanu faktycznego oraz własnego stanowiska w sprawie.

3. Czy w swiecie powyższego właściwa jest (od 1 maja 2004) praktyka wydziałów finansowych sądów/prokuratur/komend policji polegająca na pobieraniu zaliczek na podatek dochodowy od ww. należności na zasadach obowiązujących dla działalności wykonywanej osobiscie oraz jakie ewentualnie zmiany w tym zakresie nastapia po 1 czerwca 2005 r. ?

Stosownie do postanowien art. 13 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.), za przychody z działalności wykonywanej osobiscie, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, uważa się przychody osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności, a zwłaszcza przychody biegłych w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym oraz płatników (...), i inkasentów należności publicznoprawnych, a także przychody z tytułu udziału w komisjach powoływanych przez organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej (...).

Zatem, na gruncie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przychody: adwokatów z tytułu pomocy prawnej świadczonej z urzędu, na zlecenie sądu, biegłych sądowych czy tłumaczy przysięgłych wykonujących czynności na zlecenie sądu bądź prokuratury czy policji należy kwalifikować do przychodów, o których mowa w powołanym wyżej art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2 tej ustawy.

Konsekwencją powyższego jest spoczywający na podmiotach dokonujących wypłaty przedmiotowych należności, obowiązek płatnika, określony w art. 41 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W myśl tej regulacji, płatnicy (np. sądy, prokuratura, policja) są obowiązani do poboru zaliczek na podatek dochodowy w wysokości 19% należności pomniejszonej o koszty uzyskania przychodów w wysokości określonej w art. 22 ust. 9. Z kolei, na podstawie art. 42 ust. 1 tej ustawy, płatnicy przekazują kwoty pobranych zaliczek na podatek w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki - na rachunek urzędu skarbowego, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według siedziby płatnika, przesyłając równocześnie deklaracje według ustalonego wzoru. Następnie, w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym, płatnicy obowiązani są przesyłać podatnikom oraz naczelnikom urzędów skarbowych właściwym ze względu na miejsce zamieszkania podatników imienne informacje o wysokości dochodu na formularzu PIT-8B.

Warto zauważyć, iż Minister Finansów działając na podstawie art. 14 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) wydał urzędową interpretację przepisów – pismo z dnia 4 września 2002 r., Nr PB5/KD-033-317-2122/02 – dotycząca kwestii opodatkowania przychodów adwokatów z tytułu pomocy prawnej świadczonej z urzędu, na zlecenie sądu, której treść jest nadal aktualna.

Mimo, iż w tej interpretacji mowa jest tylko o przychodach adwokatów „z urzędu”, to zasada kwalifikowania do źródła przychodu, o którym mowa w art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ma zastosowanie także do przychodów biegłych sądowych oraz tłumaczy przysięgłych wykonujących czynności na zlecenie sądu bądź prokuratury czy policji.

W świetle powyższego, praktyka, o której mowa w pytaniu, tj. pobór przez płatników (sądy, prokuraturę, policję) zaliczek na podatek dochodowy od wypłacanych adwokatom „z urzędu”, biegłym sądowym, tłumaczom przysięgłym, należności z tytułu wykonanych na ich zlecenie czynności, jest zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa podatkowego. W resorcie finansów nie są prowadzone obecnie prace, które miałyby zmienić ten stan prawny.

4. Czy Minister Finansów planuje wydanie rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku VAT (albo zwolnienia z podatku) od usług biegłych, tłumaczy oraz pełnomocników z urzędu wykonywanych np. przed 1 maja 2004 r. (ew. także przed 1 czerwca 2005 r.), za które należność uiszczono po tej dacie, bądź inne działania mające na celu pomoc zainteresowanym w wyjściu z zaistniałej skomplikowanej sytuacji?

Brak jest uzasadnienia do wydania przez Ministra Finansów aktu prawnego w zakresie udzielania ulg podatkowych w podatku od towarów i usług dla biegłych, tłumaczy oraz „pełnomocników” z urzędu.

Należy jednak zauważyć, iż przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) przewidują różne formy pomocy np.: umarzenie w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę (art. 67 ustawy) lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę (art. 48 § 1 pkt 2 ustawy) – jeżeli u podatnika występują okoliczności, o których mowa w tych przepisach, uzasadniające udzielenie takiej „ulgi”. W związku z powyższym w sytuacjach określonych w ww. ustawie podatnicy mają prawo do wystąpienia do organów podatkowych z takimi wnioskami.

5. W jaki sposób obliczyć równowartość kwoty, o której mowa w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT w sytuacji, gdy biegli nie dysponują dokumentami umożliwiającymi im odróżnienie kwot wypłaconych im przed 1 maja 2004 r. od pozostałych wypłat za 2004 r.?

Zdziwienie budzi informacja, że biegli nie dysponują dokumentami umożliwiającymi im odróżnienie kwot wypłaconych przed dniem 1 maja 2004 r. od pozostałych wypłat za 2004 r. Powołanie biegłego np. przez sąd dokonywane jest według określonych regul. Podatnik powinien posiadać dokumenty związane z powołaniem go do tej funkcji, podobnie jak dokumenty związane z przyznaniem mu wynagrodzeniem. Poza tym zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług podatnicy podatku od towarów i usług obowiązani są do prowadzenia ewidencji dla potrzeb podatku od towarów i usług.

6. Czy i ew. na jakich zasadach podlegają opodatkowaniu VAT i podatkiem dochodowym przyznane biegłym zgodnie z odrębnymi przepisami kwoty z tytułu zwrotu kosztów (noclegi, diety, przejazdy, podróże, koszty zużytych materiałów), gdyż obecnie sądy wypłacając biegłym wynagrodzenia traktują ww. kwoty jako opodatkowane składniki wynagrodzenia?

Na gruncie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, otrzymane przez biegłych zgodnie z odrębnymi przepisami kwoty z tytułu zwrotu kosztów (noclegi, diety, przejazdy, podróże, koszty zużytych materiałów) stanowią przychody, w rozumieniu art. 13 pkt 6 tej ustawy.

Należy przy tym podkreślić, iż w myśl generalnej zasady podatku dochodowego od osób fizycznych, wyrażonej w art. 9 ust. 1 tej ustawy, opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Zatem - co do zasady - opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkie dochody, z wyjątkiem tych, które ustawodawca enumeratywnie wymienił jako zwolnione od podatku, oraz tych, od których Minister Finansów, w drodze rozporządzenia zaniechał poboru podatku.

Analiza katalogu zwolnień przedmiotowych wskazuje natomiast, iż na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. b ustawy, wolne od podatku dochodowego są diety i inne należności za czas podróży osoby niebędącej pracownikiem - do wysokości określonej w odrębnych ustawach lub w przepisach wydanych przez ministra właściwego do spraw pracy w sprawie wysokości

oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju.

Jednakże powyższy przepis stosuje się, jeżeli otrzymane świadczenia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów i zostały poniesione w celu osiągnięcia przychodów.

Dlatego też, płatnicy powinni uwzględnić przy poborze zaliczek na podatek, dochód wolny od podatku z tytułu diet i innych należności za czas podróży osoby niebędącej pracownikiem, pomniejszając ich dochód do opodatkowania.

Równocześnie warto zwrócić uwagę, że płatnik przy poborze zaliczek na podatek jest zobligowany do stosowania kosztów uzyskania przychodów w wysokości określonej w art. 22 ust. 9 pkt 4 ustawy, stanowiących 20% przychodu. Przy czym koszty te oblicza się od przychodu pomniejszonego o potrącone przez płatnika w danym miesiącu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.

W przypadku omawianych przychodów, płatnicy są zatem obowiązani do uwzględniania kosztów w powyższej wysokości. Przepis ust. 10 w art. 22 ustawy, daje jednak podatnikowi prawo do przyjęcia (w zeznaniu podatkowym) kosztów uzyskania w wysokości kosztów faktycznie poniesionych, o ile podatnik udowodni, że koszty te były wyższe niż wynikające z zastosowania powyższej normy procentowej. Jeśli zatem koszt zużytych materiałów przewyższa określona w przepisie norma procentowa, podatnik może – stosując powołaną zasadę – uwzględnić w zeznaniu podatkowym faktyczne koszty.

W zakresie podatku od towarów i usług uprzejmie informuje, iż jeżeli koszty, wskazane w interpelacji, zostaną w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, to wówczas po dopełnieniu obowiązków wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. (tj. np. zarejestrowaniu się jako podatnik podatku od towarów i usług, złożeniu deklaracji dla podatku od towarów i usług) podatnikom podatku od towarów i usług będzie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

- 7. Czy Ministrowie nie widzą konieczności odrębnego uregulowania zasad wystawiania faktur/faktur korygujących przez biegłych poprzez np. wystawianie jednej faktury za czynności wykonane w miesiącu na rzecz danego sadu (zamiast jak obecnie wystawiania rachunku za opinie w każdej sprawie), odmiennego określenia usługi (świadczone na rzecz sadu – opinia w sprawie ... 1 szt., albo rachunek według stawki*

*godzinowej za każda czynność w danej sprawie), cena jednostkowa (czy cena wynikająca z obecnych przepisów o wynagrodzeniu biegłych jest cena netto czy brutto?), liczby egzemplarzy faktury (§. 21 rozporządzenia w sprawie (...) faktur)?
Może warto wprowadzić zasadę, że to sądy wystawiają faktury biegłym (zgodnie z § 10 rozporządzenia)?*

Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowej interpelacji w zakresie wprowadzenia nowych zasad wystawiania faktur przez biegłych sądowych nie zasługują na uwzględnienie. Zauważyć należy, iż wynagrodzenia biegłych sądowych wypłacane są co do zasady po uprawomocnieniu się wyroku w konkretnej sprawie, a nie po każdym zakończonym miesiącu. Przyjęcie regulacji wystawiania faktur/ faktur korygujących raz w miesiącu nie korelowałoby zatem ani z momentem wykonania usługi, ani z momentem powstania obowiązku podatkowego.

Jednocześnie biorąc pod uwagę obowiązujące obecnie uwarunkowania związane z wystawianiem faktur przez nabywcę (§ 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, zaliczkowego zwrotu podatku, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług) – faktury nie mogą być wystawiane przez sądy za np. biegłych sądowych.

8. Czy i na jakich zasadach biegli mogą skorzystać z opodatkowania „podatkiem liniowym z art. 30c ustawy o PIT (podobnie jak miało to miejsce do 31.12.2003 r. w odniesieniu do tzw. drobnych zleceń z dawnego art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT)?

Począwszy od dnia 1 stycznia 2004 r. podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą mają możliwość wyboru sposobu opodatkowania dochodów 19% stawka.

Podkreślić należy, iż ten sposób opodatkowania ma zastosowanie wyłącznie do dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wyboru sposobu opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej 19% stawka podatku, podatnicy dokonują składając właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego pisemne oświadczenie w terminie do dnia 20 stycznia roku podatkowego. Jeżeli natomiast podatnik rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego, obowiązany jest złożyć oświadczenie w terminie do dnia poprzedzającego rozpoczęcie tej działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

Nie zmienia to jednak faktu, że opodatkowanie na zasadach określonych w art. 30c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, mogą wybrać podatnicy

wylacznie dla dochodów z pozarolniczej dzialalnosci gospodarczej, zdefiniowanej w art. 5a pkt 6 ustawy.

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych – na uzytek tej ustawy – pozarolnicza dzialalnosć gospodarcza definiuje jako dzialalnosć zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciagly, prowadzona we wlasnym imieniu i na wlasny lub cudzy rachunek, z której uzyskane przychody nie sa zaliczane do innych przychodów ze źródeł wymienionych w art. 10 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-9.

Przychody osiagane przez bieglych z tytułu czynnosci wykonywanych na zlecenie i na rzecz sadu, ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych kwalifikuje do przychodów z dzialalnosci wykonywanej osobiscie, o której mowa w art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2. Źródłem tych przychodów nie jest pozarolnicza dzialalnosć gospodarcza. Tym samym dochody uzyskane przez bieglego z tytułu czynnosci wykonywanych na zlecenie i na rzecz sadu, nie moga byc opodatkovane wedlug jednolitej 19% stawki podatku.

Prezentujac powyzsze, nalezy jednoczesnie zauwazyc, ze kwalifikacja osiaganych przez bieglego przychodów z tytułu czynnosci wykonywanych na zlecenie i na rzecz sadu do przychodów z dzialalnosci wykonywanej osobiscie, o której mowa w art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, nie pozbawia podatnika mozliwosci wyboru sposobu opodatkovania jednolita 19% stawka podatku dochodowego, w odniesieniu do uzyskiwanych jednoczesnie innych dochodów, zaliczanych do pozarolniczej dzialalnosci gospodarczej.

9. Czy Minister Finansów jest swiadomy tego, ze jego interpretacja (zob. pytanie 3), moze spowodowac, iz liczaca kilkadziesiat tysiecy osób grupa bieglych/tlumaczy/pelnomocników z urzedu, którzy dowiedzieli sie, ze od 1 maja 2004 r. sa przedsiebiorcami, pozostaje od tego czasu w stanie zaleglosci podatkowej wobec budzetu panstwa (oraz wobec ZUS i NFZ) z wszelkimi, również karnoskarbowymi, konsekwencjami tego faktu?

Obowiazujaca od dnia 1 maja 2004 r. ustawa o podatku od towarów i uslug dostosowala obowiazujace w Polsce przepisy do wymogów wynikajacych z przepisów Szóstej Dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów Panstw Czlonkowskich dotyczacych podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartosci dodanej: ujednolicono podstawa wymiaru podatku (77/388/EEC). Projekt tej ustawy byl przedmiotem szerokich konsultacji nie tylko miedzyresortowych, ale i spolecznych.

Dla potrzeb ww. ustawy zostala zdefiniowana samodzielna dzialalnosć gospodarcza, której wykonywanie decyduje o uznaniu podmiotu za podatnika podatku od towarów i uslug.

Definicja ta objęła także działalność osób wykonujących wolne zawody, również wówczas, gdy czynność została wykonana jednorazowo w okolicznościach wskazujących na zamiar wykonywania czynności w sposób częstotliwy.

Należy jednak wyraźnie podkreślić, że przedmiotowe czynności podlegały również opodatkowaniu w ramach ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50, z późn. zm.) obowiązującej przed wejściem w życie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.). Usługi te jedynie korzystały ze zwolnienia od podatku.

W przypadku pojawienia się wątpliwości dotyczących zastosowania prawa podatkowego w indywidualnej sprawie podatnikowi przysługuje prawo do wystąpienia z pisemnym wnioskiem do właściwego naczelnika urzędu skarbowego w trybie określonym w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.).

Biegli, tłumacze, pełnomocnicy z urzędu, u których wystąpiły wątpliwości w kwestii opodatkowania ich czynności mieli możliwość uzyskania w wyżej wskazanym trybie ww. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. konkretnych informacji w swoich indywidualnych sprawach. Organy podatkowe udzielały takich odpowiedzi.

10. Czy i ew. jak ma wyglądać złożenie korekt zeznań rocznych w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2004 r. oraz deklaracji na podatek od towarów i usług od maja 2004 r. przez biegłych, którzy nigdy nie byli podatnikami VAT, a często także przedsiębiorcami (np. lekarze), a jak się teraz okazało, od ponad roku są zobowiązani do prowadzenia ewidencji dla potrzeb tego podatku VAT oraz rozliczania go, a ponadto do rozliczania się z podatku dochodowego od osób fizycznych bez pośrednictwa płatnika (sądu/prokuratury/policji), a co za tym idzie, powinni otrzymywać należności w kwotach brutto a nie jak obecnie, po potrąceniu zaliczek na podatek dochodowy?

Trudno przesadzać, czy w ogóle istnieje konieczność złożenia przez biegłych korekt zeznań podatkowych o wysokości osiągniętego dochodu w 2004 r. Stosownie bowiem do postanowień art. 155 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, w przypadkach nieuregulowanych w odrębnych przepisach, do przychodów opodatkowanych podatkiem dochodowym od osób fizycznych nie zalicza się należnego podatku od towarów i usług oraz zwróconej różnicy podatku od towarów i usług.

Powyższy przepis znajduje zatem zastosowanie w odniesieniu do przypadków, gdy przychody uzyskiwane z działalności wykonywanej osobiście nie korzystają z wyłączenia z opodatkowania podatkiem od towarów i usług. Wówczas do przychodów opodatkowanych

podatkiem dochodowym od osób fizycznych nie zalicza się kwoty należnego podatku od towarów i usług oraz zwróconej różnicy podatku od towarów i usług.

Dlatego też, złożenie korekt zeznań podatkowych za 2004 r., byłoby konieczne jedynie w przypadku podatników: w tym biegłych sądowych, adwokatów „z urzędu”, czy tłumaczy przysięgłych, którzy w tych zeznaniach wykazaliby przychody „brutto”, czyli łącznie z podatkiem od towarów i usług. Korekt nie musieliby natomiast składać ci podatnicy, którzy uwzględniając podatek od towarów i usług, wykazali w zeznaniu przychód w wielkościach „netto”.

Natomiast zasady i tryb składania deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług regulują przepisy ww. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. W przypadkach, w których biegli nie składali wcześniej deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług i nie dokonali rejestracji dla potrzeb tego podatku, są zobowiązani do ich złożenia i dopełnienia wymogu zarejestrowania jako podatnik VAT. Natomiast jeżeli w składanych deklaracjach nie wykazywano wartości czynności wykonywanych na rzecz sądów, należy złożyć korektę tych rozliczeń. Nie dotyczy to oczywiście tych podatników, którzy z tytułu rodzaju wykonywanych świadczeń mieliby prawo do korzystania w tym okresie ze zwolnienia podmiotowego.

11. Czy wydziały finansowe sądów powinny w związku z powyższym dokonać korekty przesłanych biegłym informacji o wysokości osiągniętych dochodów w 2004 r.?

Złożenie obecnie przez płatników korekt informacji podatkowych PIT-8B, polegających na wykazywaniu przychodów w kwotach netto, nie jest zasadne. Pamiętać bowiem należy, że informacja o wysokości dochodu, ma odzwierciedlać stan faktyczny zaistniały w trakcie roku podatkowego. Płatnik musi zatem pokazać w tej informacji sumy: przychodów, kosztów, dochodów, które w trakcie roku służyły do obliczenia zaliczek na podatek. Jeśli więc przy poborze zaliczek na podatek płatnik przyjmował przychód „brutto”, to winien wykazać w informacji te kwoty. Natomiast na podatniku składającym zeznanie podatkowe spoczywa obowiązek prawidłowego rozliczenia się z podatku dochodowego od osób fizycznych.

12. Jak pogodzić sytuację, że biegły sądowy jest przedsiębiorcą rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług, a dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych jest traktowany jako osobiscie wykonujący działalność, ze skutkami wynikającymi z art. 41 ust. 1 ustawy z 26 listopada 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.), podczas gdy należałoby zastosować w tym przypadku art. 44 ust. 1a pkt 3 tej ustawy?

Na system podatkowy składa się wiele podatków. Podatek dochodowy od osób fizycznych i podatek od towarów i usług to dwa różne podatki. Podatki te mają m.in. różne funkcje i zakres opodatkowania i z tego też względu odmiennie określają obowiązki podatników. Nie ma zatem sprzeczności w uregulowaniach obu wymienionych ustaw. Należy bowiem zauważyć, iż w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych przedmiotem opodatkowania jest dochód podatników, w tym: biegłych sądowych, adwokatów „z urzędu”, czy tłumaczy przysięgłych, uzyskany z wykonywania czynności na zlecenie sądu, policji lub prokuratury, natomiast w ustawie o podatku od towarów i usług przedmiotem opodatkowania są czynności polegające na odpłatnej dostawie towarów i odpłatnym świadczeniu usług przez podatników tego podatku.

Przy czym należy zauważyć, iż w tym przypadku nie ma zastosowania art. 44 ust. 1a pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przepis ten dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy podatnik uzyskuje przychody bez pośrednictwa płatnika. Z taka sytuacja nie mamy jednak do czynienia w rozpatrywanej sytuacji. W odniesieniu bowiem do przychodów biegłych sądowych, adwokatów „z urzędu”, czy tłumaczy przysięgłych, sądy, policja lub prokuratura, tj. organy, na zlecenie których podatnicy ci wykonują określone czynności są płatnikami, o których mowa w art. 41 ust. 1 tej ustawy.

13. Dlaczego biegły sądowy jest dla celów opodatkowania VAT traktowany jako podmiot samodzielny, skoro jest ustanawiany na kadencje, działa przy sądzie okręgowym i jest podporządkowany prezesowi sądu okręgowego, który może odwołać biegłego z funkcji w każdym czasie i bez szczególnych formalności? Czy w związku z tym planowane jest uregulowanie statusu prawnego biegłych sądowych w sposób zbliżony do obecnie obowiązujących przepisów o tłumaczach przysięgłych?

Biegły sądowy jest podatnikiem podatku od towarów i usług prowadzącym samodzielnie działalność gospodarczą, w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług i nie korzysta z wyłączeń określonych w art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy, gdyż wykonywane przez niego czynności nie spełniają warunków określonych w ww. przepisach.

Należy zauważyć, iż definicja „samodzielnej działalności gospodarczej” określona w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. jest zgodna z wskazaniem zawartym w art. 4 Szóstej Dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku (77/388/EEC).

14. Czy wchodzaca w zycie z dniem 1 czerwca 2005 r. nowelizacja art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 90, poz. 756) wpływa na zmianę stanowiska Ministra w sprawie opisanej wyżej (pyt. 1) np. poprzez przyjęcie, że dopiero z dniem 1 czerwca br. podlegają opodatkowaniu VAT czynności wykonywane na rzecz sądu przez biegłych, tłumaczy oraz pełnomocników z urzędu?

Nowelizacja art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług wprowadzona ustawą z dnia 21 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 90, poz. 756), miała charakter doprecyzowujący i nie ma wpływu na kwestie uznania za podatników podatku od towarów i usług biegłych, tłumaczy, pełnomocników z urzędu.